

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Cæsari
Aug. in Comicijs Avgvstæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1542

VD16 C 4714

De Peccato Originali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35748

APOLOGIA CONFESSIONIS.

P R I M V M articulum Confessionis nostrae, probant nostri aduersarij, in quo exponimus nos credere & docere, q̄ sit una essentia diuina, indiuidua &c. & tamen tres sint distinctae personae eiusdem essentiae diuinae, & coeternae, Pater, Filius, & Spiritus sanctus. Hunc articulum semper docuimus, & defendimus, Et sentimus eum habere certa & firma testimonia in scripturis sanctis, quae labefactari non queant. Et constanter affirmamus aliter sentientes, extra Ecclesiam Christi, & Idolatras esse, & Deum contumelia afficere.

DE PECCATO ORIGINALI.

S E C V N D V M articulum de peccato Originali probant aduersarij, Verum ita ut reprehendant tamen definitionem peccati Originalis, quam nos obiter recitauimus. Hic in ipso statim vestibulo deprehendet Cæs. Maiestas, non solum iudicium, sed etiam candorem istis defuisse, qui Consutationem scripserunt. Nam cum nos simplici anis

DE PECCATO

no obiter recensere uoluerimus illa, quæ peccatâ
 Originis complectitur, isti acerba interpretatione
 conficta, sententiam per se nihil habentem incom-
 modi, arte deprauât. Sic inquirunt, Sine metu Dei,
 sine fide esse, est culpa actualis. Igitur negant esse
 culpam originalem.

Has argutias satis apparet in scholis natos
 esse, non in Consilio Cæsaris. Quam̄ autem hæc
 cauillatio facillime reuelli possit, tamen ut omnes
 boni uiri intelligant, nos nihil absurdi de hac causa
 docere. Primum petimus ut inspiciatur Germani-
 ca Confessio, hæc absoluet nos suspitione nouita-
 tis, Sic enim ibi scriptum est, Vucier wird ge-
 ret, das nach dem fall Adæ alle menschen, so na-
 turlich geborn werden, ynn sunden empfangen
 und geborn werden, das ist, das sie alle von mut-
 ter leib an, uol bofer lust und neigung sind, kei-
 ne ware Gottes forcht, kein waren glauben an
 Gott, uon natur haben konnen. Hic locus testa-
 tur nos, non solum actus, sed potentiam seu dona
 efficiendi timorem & fiduciam erga Deum adime-
 re propagatis secundum carnalem naturam, Dicitur
 enim ita natos habere concupiscentiam, nec
 posse efficere uerrum timorem & fiduciam erga
 Deum

Deum. Quid hic reprehendi potest? Bonis uiris quidem arbitramur nos satis purgatos esse. Nam in hanc sententiam latina descriptio, potentiam nature detrahit, hoc est, dona & uim efficiendi timorem & fiduciam erga Deum, detrahit & in adultis actus. Ut cum nominamus concupiscentiam, non tantum actus seu fructus intelligimus, sed perpetuam nature inclinationem.

Sed postea ostendemus pluribus uerbis, nostram descriptionem consentire cum usitata ac ueteri definitione. Prius enim consilium nostrum apeririendum est, cur his potissimum uerbis hoc loco usi simus. Aduersarij in scholis fatentur materiale (ut uocant) peccati originalis esse concupiscentiam, quare in definiendo non fuit pretereunda, presertim hoc tempore, cum de ea nonnulli parum religiose philosophantur.

Quidam enim disputant, peccatum originis non esse aliquod in natura hominis uitium, seu corruptionem, sed tantum seruitutem, seu conditionem mortalitatis, quam propagati ex Adam sustineant, sine aliquo proprio uitio, propter alienam culpam. Præterea addunt, neminem damnari mor-

A V te etc

DE PECCATO.

te aeterna propter peccatum originis, Sicut ex ancilla serui nascuntur, & hanc conditionem sine natura uicij, sed propter calamitatem matris sustinent, Nos, ut hanc impiam opinionem significaremus nobis displicere, concupiscentiae mentionem fecimus, optimo animo morbos nominauimus, & exposuimus, q̄ natura hominum corrupta & uiciosa nascatur.

Neq; uero tantum concupiscentiam nominauimus, sed diximus etiam deesse timorem Dei, & fidem, Id hoc consilio adiecimus. Extenuant peccatum Originis & scholastici doctores, non satis intelligentes definitionem peccati originalis, qui acceperunt a Patribus. De fomite disputant, q̄ sit qualitas corporis, & ut suo more sint inepti, quaerunt utrum qualitas illa, contagione pomi, an ex afflatu serpentis contracta sit, Vtrum augeatur medicamentis. Huiusmodi quaestionibus oppresserunt principale negotium, Itaq; cum de peccato originis loquuntur, grauiora uicia humanae naturae non commemorant, scilicet ignoracionem Dei, cōtemptum Dei, uacare metu & fiducia Dei, odisse iudicium Dei, fugere Deum iudicantem, irasci Deo, desperare gratiam, habere fiduciam rerum praesentium &c. Hos morbos, qui maxime aduersantur

aduersantur legi Dei, non animaduertunt schola-
stici, Imo tribuunt interim humane nature inte-
gras uires ad diligendum Deum super omnia, ad
fatienda precepta Dei, quo ad substantiam actu-
um, Nec uident se pugnantia dicere. Nam pro-
prijs uiribus posse diligere Deum super omnia, fa-
cere precepta Dei, quid aliud est quam habere ius-
ticiam originis? Quod si has tantas uires habet
humana natura, ut per sese possit diligere Deum
super omnia, ut confidenter affirmant scholastici,
quid erit peccatum originis? Quorsum autem opus
erit gratia Christi, si nos possumus fieri iusti, pro-
pria iusticia? Quorsum opus erit spiritu sancto,
si uires humane per sese possunt Deum super om-
nia diligere, & precepta Dei facere? Quis non
uidet, quam preposterè sentiant aduersarij? Le-
uiore morbos in natura hominis agnoscunt, gra-
uiore morbos non agnoscunt, de quibus tamen
ubiq; admonet nos scriptura, & Prophetae perpe-
tuo conqueruntur, uidelicet, de carnali securitate,
de contemptu Dei, de odio Dei, & similibus uicijs
nobiscum natis, Sed postquam scholastici admiscu-
erunt doctrine Christiane, Philosophiam de per-
fectione nature, & plus quam satis erat, libero
arbitrio & actibus illicitis tribuerunt, & homines
philosophica

DE PECCATO

philosophica seu ciuili iusticia, quam & nos fate-
mur rationi subiectam esse, & aliquo modo in po-
testate nostra esse, iustificari coram Deo docue-
runt, non potuerunt uidere interiorem immundici-
am nature hominum, Neq; enim potest iudicari,
nisi ex uerbo Dei, quod scholastici in suis disputa-
tionibus non sepe tractant.

He fuerunt cause, cur in descriptione peccati
originis, & concupiscentie mentionem fecimus, &
detraximus naturalibus uiribus hominis, timorem
& fiduciam erga Deam, Voluimus enim significa-
re, q; peccatum originis hos quoq; morbos con-
neat, ignorationem Dei, contemptum Dei, uacari-
metu Dei, & fiducia erga Deum, non posse dilige-
re Deum. Hec sunt precipua uitia nature huma-
ne, pugnancia proprie cum prima tabula decalo-
gi.

Neq; noui quidquam diximus. Vetus definitio
recte intellecta prorsus idem dicit, Cum ait pecca-
tum originis carentiam esse iusticie originalis.
Quid est autem iusticia? Scholastici hic rixantur
de dialecticis questionibus, non explicant quid sit
iusticia Originalis. Porro iusticia in scripturis
continet nō tantum secundam tabulam Decalogi

sed primam quoque, quæ præcipit de timore Dei, de fide, de amore Dei. Itaque iusticia Originalis habitura erat non solum æquale temperamentum qualitatum corporis, sed etiam hæc dona, noticiam Dei certiolem, timorem Dei, fiduciam Dei, aut certe rectitudinem, & uim ista efficiendi. Idque testatur scriptura cum inquit, hominem ad imaginem & similitudinem Dei conditum esse. Quod quid est aliud, nisi in homine hanc sapientiam & iusticiam effigiatam esse, quæ Deum apprehenderet, & in qua reluceret Deus, hoc est homini dona esse data, noticiam Dei, timorem Dei, fiduciam erga Deum, & similia. Sic enim interpretantur similitudinem Dei Ireneus & Ambrosius, qui cum alia multa in hanc sententiam dicit, tum ita inquit. Nō est ergo anima ad imaginem Dei, in qua Deus non semper est, Et Paulus ad Ephesios & Colossenses ostendit imaginem Dei, noticiam Dei esse, iusticiam & ueritatem. Nec Longobardus ueretur dicere, quod iusticia originis, sit ipsa similitudo Dei, quæ homini indita est a Deo. Recitamus ueterum sententias, quæ nihil impediunt Augustini interpretationem de imagine.

Itaque uetus definitio, cum inquit, peccatum esse
carentiam

DE PECCATO

carentiam iusticie, detrahit non solum obedientiam inferiorum uirium hominis, sed etiam detrahit noticiam Dei, fiduciam erga Deum, timorem & amorem Dei, aut certe uim ista efficiendi detrahit. Nam & ipsi Theologi in scholis tradunt ista non effici sine certis donis, & auxilio gratie. Nos ipsa dona nominamus, ut res intelligi possit, noticiam Dei, timorem & fiduciam erga Deum. Ex his apparet ueterem definitionem prorsus idem dicere quod nos dicimus, detrahentes metum Dei & fiduciam, uidelicet non actus tantum, sed dona & uim ad hec efficienda.

Eadem est sententia definitionis, que extat apud Augustinum, qui solet definire peccatum originis concupiscentiam esse. Significat enim concupiscentiam successisse amissa iusticia. Nam egra natura quia non potest Deum timere & diligere, Deo credere, querit & amat carnalia. Iudicium Dei, aut secura contemnit, aut odit perterrefacta, Ita & defectum complectitur Augustinus, & uiciosum habitum qui successit, Neq; uero concupiscentia tantum corruptio qualitatuum corporis est, Sed etiam praua conuersio ad carnalia in superioribus uiribus. Nec uident quid dicant, qui simul tribuunt homini concupiscentiam non mortificatam a spiritu

Spiritu sancto, & dilectionem Dei super omnia.

Nos igitur recte expressimus utrunq; in descriptione peccati Originalis, uidelicet defectus illos, non posse Deo credere, non posse Deum timere ac diligere. Item habere concupiscentiam quæ carnalia quærit contra uerbum Dei, hoc est, quærit non solum uoluptates corporis, sed etiam sapientiam & iusticiam carnalem, & confidit his bonis, contemnens Deum. Neq; solum ueteres, sed etiam recentiores, Siqui sunt cordaciores docent simul ista uere peccatum originis esse, defectus uidelicet, quos recensui, & concupiscentiam. Sic enim inquit Thomas, Peccatum originis habet priuationem originalis iusticiæ, & cum hoc inordinatam dispositionem partium animæ, unde non est priuatio pura, Sed quidam habitus corruptus. Et Bonauentura, Cum queritur quid sit originale peccatum, recte respondetur, q; sit concupiscentia immoderata. Recte etiam respondetur, q; sit debite iusticiæ carentia. Et in una istarum responsionum includitur altera. Idem sensit Hugo cum ait, Originale peccatum esse, ignorantiam in mente, & concupiscentiam in carne, Significat enim nos nascentes afferre ignorationem Dei, incredulitatem, diffidentiam

DE PECCATO

diffidentiam, contemptum, odium Dei. Hæc enim complexus est, cum ignorantiam nominat. Et he sententia consentiunt cum scripturis, Nam Paulus interdum expresse nominat defectum, ut 1. Corin. 2. Animalis homo non percipit ea, quæ spiritus Dei sunt. Alibi concupiscentiam nominat efficacem in membris, & parientem malos fructus. Plures locos citare de utraq; parte possemus, sed in re manifesta nihil opus est testimonijs. Et facile iudicare poterit prudens lector, has non tantum culpas actuales esse, sine metu Dei, & sine fide esse. Sunt enim durabiles defectus in natura non remota uata.

Nihil igitur de peccato originis sententia alienum, aut a scriptura, aut a catholica Ecclesia, sed grauissimas sententias Scripturae & Patrum obrutas Sophisticis rixis theologorum recentium, repurgamus, & in lucem restituimus, Nam res ipsa loquitur, recentiores theologos non animaduertisse, quid uoluerint Patres de defectu loquentes. Est autem necessaria cognitio peccati originis. Neq; enim potest intelligi magnitudo gratiæ Christi, nisi morbis nostris cognitis. Tota hominis iusticia, mera est hypocrisis coram Deo, nisi agnouerimus cor naturaliter uacare amore, timore, fiducia

fiducia Dei. Ideo Propheta inquit, Postquam ostendisti mihi, percussi femur meum. Item, Ego dixi in excessu meo, Omnis homo mendax, id est, non recte sentiens de Deo.

Hic flagellant aduersarij etiam Lutherum q̄ scripserit, Peccatum originis manere post Baptismum, Addunt hunc articulum iure damnatum esse a Leone x. Sed Casa. Maies in hoc loco manifestam calumniam deprehendet. Sciunt enim aduersarij in quam sententiam Lutherus hoc dictum uelit, q̄ peccatum originis reliquum sit post Baptismum. Semper ita scripsit, q̄ Baptismus tollat reatum peccati originalis, etiam si materiale, ut isti uocant, peccati maneat, uidelicet concupiscentia. Addit etiam de materiali, q̄ spiritus sanctus datus per Baptismum, incipit mortificare concupiscentiam, & novos motus creat in homine. Ad eundem modum loquitur & Augustinus, qui ait, Peccatum in Baptismo remittitur, non ut non sit, sed ut non reputetur. Hic palam fatetur esse, hoc est, manere peccatum, tametsi non imputetur. Et hæc sententia adeo placuit superioribus, ut recitata sit & in Decretis. Et contra Iulianum inquit Augustinus, Lex ista quæ est in membris, remissa est regeneratione

B tione

DE PECCATO

tione spiritali, & manet in carne mortali. Remissa est, quia reatus solutus est sacramento quo renascuntur fideles. Manet autem quia operatur desideria, contra quæ dimicant fideles. Sic sentire de docere Lutherum sciunt aduersarij, Et cum rem improbare non possunt, uerba tamen calumniantur, ut hoc artificio innocentem opprimant.

At disputant concupiscentiam pœnam esse, non peccatum, Lutherus defendit peccatum esse. Supra dictum est Augustinum definire peccatum originis, & sit concupiscentia, Expostulent cum Augustino, si quid habet incommodi hæc sententia. Præterea Paulus ait, concupiscentiam nescibam esse peccatum, nisi lex diceret. Non concupisces. Item, uideo aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me legi peccati, quæ est in membris meis. Hæc testimonia nulla cauillatione euertere possunt. Clare enim appellant concupiscentiam peccatum, Quod tamen his qui sunt in Christo, non imputatur, & si res sit natura digna morte ubi non condonatur. Sic patres citra controuersiam sentiunt, Nam Augustinus longa disputatione reuellit opinionem istorum, qui sentiebant concupiscentiam in homine non esse.

esse uicium, sed ἀδίαφορον ut corporis color, aut
aduersa ualitudo ἀδίαφορον dicitur.

Quod si contendent aduersarij, fomitem esse
ἀδίαφορον, reclamabunt non solum multæ sen-
tentia scripturæ, sed plane tota Ecclesia. Quis
enim unquam ausus est dicere hæc esse ἀδίαφορα,
etiam si perfectus consensus non accederet dubi-
tare de ira Dei, de gratia Dei, de uerbo Dei, iras-
ci iudicijs Dei, indignari q̄ Deus non eripit statim
ex afflictionibus, fringere q̄ impij meliore fortuna
utuntur, quam boni, incitari ira, libidine, cupidita-
te gloria, opum &c. Et hæc agnoscunt in se ho-
mines pij, ut apparet in Psalmis, ac Prophetis. Sed
in Scholis transtulerunt huc ex Philosophia pror-
sus alienas sententias, Quod propter passionem nec
boni, nec mali simus, nec laudemur, nec uitupere-
mur. Item, nihil esse peccatum, nisi uoluntarium.
Hæ sententiæ apud Philosophos de civili iudicio
dictæ sunt, non de iudicio Dei. Nihil prudentius
assunt & alias sententias, naturam non esse ma-
lam, Id in loco dictum non reprehendimus, sed non
recte retorquetur ad extenuandum peccatum ori-
ginis, Et tamen hæ sententiæ leguntur apud Scho-
lasticos, qui intempestiue commiscunt philosophi-

DE PECCATO

eam seu civilem doctrinam de moribus cum Euan-
gelio. Neq; hæc in Scholis tantum disputabantur,
sed ex scholis, ut fit, efferebantur ad populum. Et
hæ persuasiones regnabant, & alebant fiduciam
humanarum uirium & opprimcbant cognitionem
gratiæ Christi. Itaq; Lutherus uolens magnitudi-
nem peccati originalis & humanæ infirmitatis de-
clarare, docuit reliquias illas peccati originalis,
non esse sua natura in homine ἀδίαφορα, sed in-
digere gratia Christi, ne imputentur, uicem spiritus
sancto, ut mortificentur.

Quam Scholastici utrunq; extenuant, pecca-
tum & pœnam, cum docent hominem proprijs ui-
ribus posse mandata Dei facere. In Genesi aliter
describitur pœna imposita pro peccato originis.
Ibi enim non solum morti & alijs corporalibus
malis subijcitur humana natura, sed etiam regno
diaboli. Nam ibi fertur hæc horribilis sententia,
Inimicitias ponam inter te & mulierem, & inter
semen tuum, & semen illius, Defectus, & concupis-
centia sunt pœnæ & peccata, Mors & alia cor-
poralia mala, & tyrannis diaboli proprie pœnæ
sunt. Est enim natura humana in seruitutem tra-
dita, & captiua a diabolo tenetur, qui eam impijs
opinionibus

opinionibus & erroribus dementat, & impellit ad
 omnis generis peccata. Sicut autem diabolus uinci
 nō potest, nisi auxilio Christi, Ita non possumus nos
 proprijs uiribus ex ista seruitute eximere. Ipsa
 mundi historia ostendit, quanta sit potentia regni
 diaboli. Plenus est mundus blasphemijs contra De-
 um, & impijs opinionibus, & his uinculis habet
 diabolus irretitos sapientes & iustos coram mun-
 do. In alijs ostendunt se crassiora uicia. Cum au-
 tem datus sit nobis Christus, qui & hæc peccata,
 & has pœnas auferat, & regnum diaboli, pecca-
 tum & mortem destruat, beneficia Christi non po-
 terunt cognosci, nisi intelligamus mala nostra.
 Ideo de his rebus nostri concionatores diligenter
 docuerunt, & nihil noui tradiderunt, sed sanctam
 scripturam, & sanctorum patrum sententias pro-
 posuerunt.

Hæc arbitramur satisfactura esse Cæs Maie-
 stati, de puerilibus & frigidis cauillationibus, qui-
 bus aduersarij articulum nostrum calumniati sunt.
 Scimus enim nos recte & cum catholica Ecclesia
 Christi sentire, Sed si renouabunt hanc controuer-
 siam aduersarij, non defuturi sunt apud nos qui
 respondeant, & ueritati patrocinentur. Nam ad-
 uersarij in hac causa, magna ex parte quid lo-

DE IUSTIFICATIONE.

quantur non intelligunt, Sæpe dicunt pugnantia,
Nec formale peccati originis, nec defectus quos
uocant, recte ac dialectice expediunt. Sed nos hoc
loco nolimus istorum rixas nimis subtiliter excu-
tere, Tantum sententiam sanctorum patrum, quam
et nos sequimur communibus et notis uerbis duxi-
mus esse recitandam.

Tertium articulum probant aduersarij, in quo
confitemur duas in Christo naturas, uidelicet na-
turam humanam assumptam a uerbo in unitatem
personæ suæ. Et quod idem Christus passus sit ac mor-
tuus, ut reconciliaret nobis patrem, et resuscitatus
ut regnet, iustificet, et sanctificet credentes et
iuxta Symbolum Apostolorum et Symbolum Ni-
cenum.

DE IUSTIFICATIONE.

IN quarto, quinto, sexto, et infra in articulo
xx. damnant nos quod docemus homines non prop-
ter sua merita, sed gratis propter Christum conse-
qui remissionem peccatorum fide in Christum.
Vtrunq; enim damnant, et quod negamus homines
propter sua merita consequi remissionem peccato-
rum, et quod affirmamus homines fide consequi remissionem